

POMIAR JAKOŚCIOWYCH CECH KAPITAŁU LUDZKIEGO W ORGANIZACJI

Prof. zw. dr hab. Marta Juchnowicz
Instytut Kapitału Ludzkiego SGH

SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA W WARSZAWIE

www.sgh.waw.pl

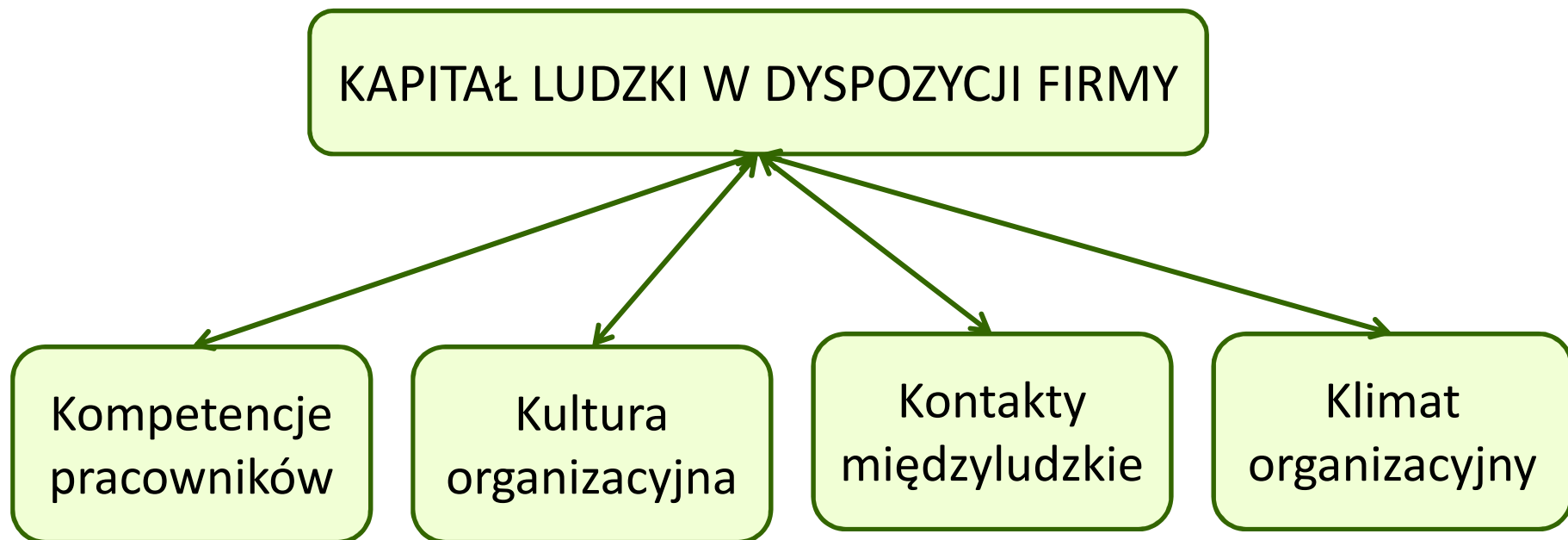
Agenda

1. Przyjęty konstrukt teoretyczny pomiaru cech jakościowych - model kapitału ludzkiego „4K”
2. Pomiar kompetencji
3. Pomiar szczególnych postaw wobec pracy -
  - zaangażowania organizacyjnego
  - satysfakcji zawodowej
5. Pomiar kultury organizacyjnej
6. Pomiar kontaktów międzyludzkich

MODEL KAPITAŁU LUDZKIEGO W ORGANIZACJI - model „4K”

Źródło: M. Juchnowicz, Satysfakcja zawodowa pracowników, PWE,
Warszawa 2014, s. 36

Kompetencje pracowników

Kompetencje to - wiedza, umiejętności, postawy, a także uzdolnienia, kondycja fizyczna, style działania, osobowość, wyznawane zasady, zainteresowania oraz inne cechy, które używane i rozwijane w procesie pracy prowadzą do osiągnięcia rezultatów zgodnych ze strategicznymi zamierzeniami organizacji.

Źródło: Zarządzanie kapitałem ludzkim, red. M. Juchnowicz, PWE, Warszawa 2014, s. 42

Przyjęta perspektywa pomiaru kompetencji -

podejście „zintegrowane” czyli takie, w którym mierzeniu podlegać będą **grupy kluczowych kompetencji** potrzebnych do efektywnego wykonywania czynności zawodowych.

Zalety podejścia „zintegrowanego”:

- Skondensowana wiedza o różnych kompetencjach, dająca się uogólniać.
- Możliwość budowania indeksów lub graficznych modeli kompetencji.
- Możliwość porównywania kompetencji pracowników między organizacjami.
- Możliwość badania zależności z innymi zmiennymi np. konkurencyjnością przedsiębiorstw, efektywnością, itp.

Wady podejścia „zintegrowanego”:

- Ograniczona wiedza o poszczególnych kompetencjach.
- Brak pełnego zintegrowania z wymaganiami na stanowisku pracy
- Badanie jedynie tych kompetencji, które są zawarte w danym modelu teoretycznym.

Źródło: D. Turek,

Diagnoza przy użyciu

Testu Kompetencji ogólnych – dr D. Turek

Konstrukcja testu ma charakter scenariuszowy i zawiera 52 zadania – każde składające się z 4 pozycji testowych. **Scenariusze te umożliwiają diagnozę następujących kompetencji:**

- Delegowanie i egzekwowanie zadań
- Dokładność i odpowiedzialność
- Dostosowywanie zachowania
- Dążenie do rezultatów
- Innowacyjność
- Inspirowanie i motywowanie
- Komunikatywność i przekonywanie
- Nastawienie biznesowe
- Nastawienie na klienta
- Ocena sytuacji i generowanie rozwiązań
- Umiejętności organizacyjne
- Umiejętność podejmowania decyzji
- Współpracowanie

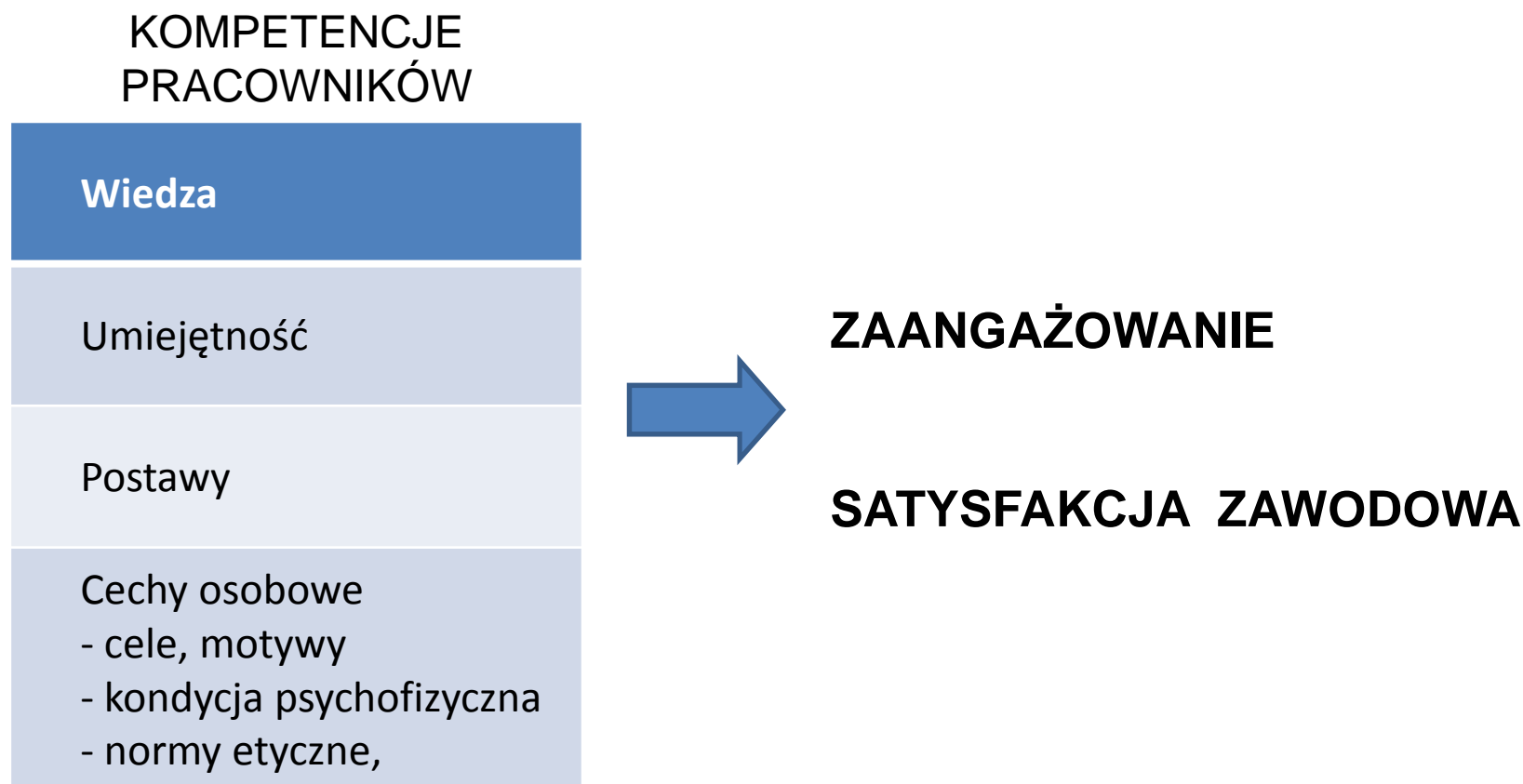
Propozycje wskaźników pomiarowych

Wskaźniki	Zmienne
Wykształcenie i kwalifikacje (oddzielnie dla pracowników zatrudnionych na etacie, a oddzielnie dla pracowników zatrudnionych w ramach umów cywilno-prawnych)	% pracowników z wyższym wykształceniem % pracowników ze średnim wykształceniem % pracowników z zawodowym wykształceniem % pracowników z podstawowym wykształceniem
	% pracowników posiadających ukończone studia podyplomowe, kursy lub szkolenia kończące się wydaniem certyfikatu lub dyplomu
	% pracowników posiadających certyfikaty przydatne w wykonywanych zadaniach zawodowych (np. elektryk, biegły rewident, itp.)
Doświadczenie zawodowe	
1. Doświadczenie zawodowe ogółem	Średni staż pracy osób zatrudnionych
2. Staż pracy w organizacji	Średni staż pracy osób zatrudnionych
Inicjatywa	Liczba zgłoszonych inicjatyw (ogółem i na jednego pracownika) usprawniających bieżącą pracę organizacji w stosunku do liczby zatrudnionych
	Liczba zgłoszonych pomysłów (ogółem i na jednego pracownika) inicjujących nowe projekty biznesowe lub społeczne w stosunku do liczby zatrudnionych

Pomiar szczególnych postaw wobec pracy jako ważnych komponentów kompetencji pracowników

Źródło: M. Juchnowicz, Satysfakcja zawodowa pracowników, PWE 2014, s. 34

Satysfakcja zawodowa i zaangażowanie jako składniki potencjału kompetencyjnego

Postawę wobec pracy tworzy wiele postaw konkretnych, cząstkowych, w stosunku do różnych szczegółowych uczuć i problemów związanych z procesem pracy.

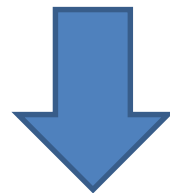
Jednymi z kluczowych postaw są:

- **satysfakcja zawodowa** oraz
- **zaangażowanie.**

POMIAR ZAANGAŻOWANIA ORGANIZACYJNEGO PRACOWNIKÓW

Metoda – ankietowe badania opinii pracowników

Indeks zaangażowania organizacyjnego IZPO oznacza **odsetek** pracowników, którzy odpowiedzieli pozytywnie, to znaczy „zdecydowanie tak” i „raczej tak”, **na co najmniej 80% stwierdzeń.**

Źródło: M. Juchnowicz, Zaangażowanie pracowników, PWE, Warszawa 2012, s. 74

Podójście badawcze do pomiaru **satysfakcji zawodowej**

Dla zrealizowania celu badawczego przyjąto, że poziom satysfakcji z pracy charakteryzują bezpośrednio odczucia, wyrażone przez cztery pytania zamknięte:

- *wierzę, że moja praca ma sens,*
- *odczuwam dumę z wykonywanej pracy,*
- *lubię swoją pracę, chodzę do pracy z przyjemnością,*
- *swoją pracę traktuję wyłącznie jako sposób zarabiania na życie.*

METODA BADAWCZA – ankietowe badanie opinii pracowników – ustalenie **indeksu satysfakcji (IS)**

Źródło: Marta Juchnowicz, Satysfakcja zawodowa pracowników, PWE, Warszawa 2014, s.98-100

Kultura organizacji jako cecha kapitału ludzkiego

- **Kultura organizacji warunkuje jakość** kapitału ludzkiego, który w efekcie wpływa na poziom produktywności i efektywności wykonywania czynności zawodowych.
- Choć kultura jest nieformalnym systemem, to można wydzielić jej „obserwowalne” składniki, które mogą podlegać ilościowemu pomiarowi.
- Badanie tego, w jaki sposób ludzie myślą o środowisku organizacyjnym będzie badaniem kultury, w której funkcjonują.

Przyjęta perspektywa pomiaru **kultury organizacji**

Założono, że można w sposób ilościowy sparametryzować rolę, jaką zajmuje kultura w efektywnym wykorzystaniu kapitału ludzkiego w danej organizacji.

Do diagnozy zaproponowano kwestionariusz:
Denison Organizational Culture Scale.

Źródło: B. Mazurek-Kucharska

Pomiar **kultury organizacji** – 4 wymiary analizy:

1. Wartości i zasady,
2. Wizja i cele działania,
3. Elastyczność i proaktywność,
4. Orientacja na rozwój.

Propozycje wskaźników pomiarowych kultury organizacji

Źródło: B. Mazurek-Kucharska

Wskaźnik	Itemy	Zmienne ilościowe
Wartości i zasady	<ol style="list-style-type: none"> 1. Właściciele i kadra zarządzająca określili jakie są kluczowe wartości i zasady które mają panować w całej organizacji. 2. Właściciele i kierownicy postępują zgodnie z ustanowionymi wartościami i zasadami. 3. Pracownicy w mojej firmie mają świadomość istnienia głównych wartości i zgadzają się z nimi. 4. W codziennej pracy przestrzegane są zasady i wartości organizacyjne.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Istnieją spisane kodeksy głównych wartości organizacji. 2. Istnieją spisane zasady postępowania pracowników. 3. % pracowników, którzy znają kluczowe wartości i zasady organizacyjne. 4. Liczba wykroczeń pracowniczych w stosunku do ustanowionych zasad organizacyjnych (w stosunku do ilości zatrudnionych)

Propozycje wskaźników pomiarowych cd.

Wskaźnik	Itemy	Zmienne ilościowe
Wizja i cele działania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Firma w której pracuję ma jasno określone cele i kierunki działań. 2. Moja organizacja posiada jasno opracowaną strategię na przyszłość. 3. Pracownicy mają wspólne wyobrażenie dotyczące tego, jaka organizacja będzie w przyszłości. 4. W mojej firmie istnieją wspólne cele dla pracowników z różnych szczebli organizacji.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Istnieje opracowana strategia funkcjonowania organizacji. 2. % pracowników, którzy znają strategię organizacji 3. % pracowników, którzy znają główne cele funkcjonowania organizacji.

Propozycje wskaźników pomiarowych cd.

Wskaźnik	Itemy	Zmienne ilościowe
Elastyczność i proaktywność	<ol style="list-style-type: none"> 1. Firma w której pracuję jest otwarta na otoczenie i szybko reaguje na potrzeby rynku, a w razie potrzeby modyfikuje sposoby działania. 2. Moja firma dobrze reaguje na konkurencję i zmieniające się otoczenie biznesowe. 3. W tej organizacji stale adoptuje się i wdraża nowe, a także doskonalą istniejące sposoby wykonywania pracy. 4. Uwagi klientów i ich rekomendacje są stale brane pod uwagę w projektowaniu i wdrażaniu zmian organizacyjnych. 5. W tej organizacji docenia się i nagradza osoby które podejmują ryzyko biznesowe. 6. Moja firma stara się inicjować nowe usługi i produkty, które nie posiada konkurencja. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba zgłoszonych inicjatyw (ogółem i na jednego pracownika) usprawniających bieżącą pracę organizacji w stosunku do liczby zatrudnionych. 2. Liczba zgłoszonych pomysłów (ogółem i na jednego pracownika) inicjujących nowe projekty biznesowe w stosunku do liczby zatrudnionych. 3. % uwag klientów, które zostały wykorzystane w projektowaniu i wdrażaniu zmian organizacyjnych. 4. Opracowany system monitorowania trendów rynkowych. 5. Opracowany system monitorowania działań konkurencji.

Propozycje wskaźników pomiarowych cd.

Wskaźnik	Itemy	Zmienne ilościowe
Orientacja na rozwój	<ol style="list-style-type: none"> 1. W mojej firmie istnieją ciągłe działania polegające na inwestowaniu w rozwój kompetencji pracowników. 2. Kompetencje i zdolności pracowników są postrzegane jako jedno z najważniejszych zasobów organizacji, wpływających na osiągnięcie przewag konkurencyjnych. 3. W mojej firmie pracownicy dbają w rozwój własny (doskonalą swoje kompetencje) i podejmują w tym celu różne inicjatywy, np. uzupełniają wykształcenie, uczestniczą w szkoleniach, itp. 4. W mojej firmie istnieją opracowane ścieżki kariery dla pracowników. 5. Organizacja zapewnia różne programy z rozwoju kompetencji, np. coaching, mentoring. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. % osób które rozwijają swoje kompetencje w ramach polityki szkoleniowej organizacji. 2. Istnieją ścieżki kariery dla pracowników. 3. Opracowane są programy rozwoju „talentów” 3. Istnieje planowa rotacja pracowników, tworzona celem doskonalenia kompetencji jednostek. 4. Istnieją wewnętrzne programy doskonalenia kompetencji np. coaching, mentoring.

Propozycje wskaźników pomiarowych **kontaktów interpersonalnych**

Wskaźniki te odnoszą się do dwóch wymiarów analizy:

- Pierwszy z wymiarów dotyczy kontekstu komunikacji interpersonalnej,
- Drugi - jakości kontaktów interpersonalnych.

Źródło: B. Mazurek-Kucharska

Pomiar wybranych wskaźników komunikacji interpersonalnej

Wskaźnik	Itemy	Zmienne ilościowe
Komunikacja wewnątrz organizacji	<ol style="list-style-type: none"> 1. W organizacji istnieją i są jasno określone zasady i zwyczaje komunikowania się przełożonych z podległymi im pracownikami. 2. W przedsiębiorstwie organizowane są, przynajmniej raz na kwartał, spotkania informacyjne, podczas których pracownicy są informowani o decyzjach Zarządu. 3. Informacje na temat misji i strategii organizacji są udostępnione w intranecie lub w innych formach multimedialnych. 4. W przedsiębiorstwie jest wyznaczona osoba odpowiedzialna za przekazywanie informacji wewnątrz organizacji. 5. Pracownicy uczestniczą w ustalaniu indywidualnych i zespołowych celów zawodowych i zespołowych. 6. W przedsiębiorstwie organizowane są różne formy podnoszenia efektywności komunikacji i budowaniu klimatu współpracy (np. spotkania integracyjne, dyskusje). 7. Właściciele i kierownicy komunikują się z podwładnymi przestrzegając obowiązujących w organizacji zasad i zwyczajów. 8. W codziennej pracy komunikacja przełożonych z pracownikami przebiega w sposób naturalny i efektywny. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Istnieją opisane zasady obiegu informacji. 2. Istnieją opisane zasady i zwyczaje dotyczące komunikowania się przełożonych z podwładnymi, podwładnych z przełożonymi oraz wzajemnego komunikowania się pracowników między sobą. 3. % pracowników, którzy znają zasady i zwyczaje komunikowania się w organizacji .

Pomiar wybranych wskaźników komunikacji interpersonalnej

<p>Trudności w komunikacji w organizacji</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. W organizacji prowadzone są badania lub inne formy analizy (pochodzące np. z SOOP) na temat występujących trudności i problemów w komunikacji w różnych grupach i zespołach pracowniczych. 2. Trudności i problemy w komunikacji w różnych grupach i zespołach mają negatywny wpływ na proces współdziałania w organizacji. 3. Trudności i problemy w komunikacji w różnych grupach i zespołach mają negatywny wpływ na efektywność i terminowość realizacji zadań i osiągnięcie celów organizacji. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. % przełożonych stwierdzających istnienie trudności i problemów w komunikacji w różnych grupach i zespołach pracowniczych. 2. % przełożonych stwierdzających istnienie trudności i problemów w komunikacji przełożonych z pracownikami. 3. % przełożonych stwierdzających istnienie trudności i problemów w komunikacji pracowników z przełożonymi. 4. % przełożonych stwierdzających istnienie trudności i problemów w komunikacji wzajemnej między pracownikami. 5. % przełożonych stwierdzających, że trudności i problemy w komunikacji w różnych grupach i zespołach mają negatywny wpływ na proces współdziałania w organizacji. 6. % przełożonych stwierdzających, że trudności i problemy w komunikacji w różnych grupach i zespołach mają negatywny wpływ na efektywność i terminowość realizacji zadań i osiągnięcie celów organizacji.
---	--	--

Pomiar jakości kontaktów interpersonalnych

Kwestionariusz ankietowy uwzględniający następujące wymiary:

- bezpieczeństwo/zagrożenie
- współpraca/rywalizacja
- zaangażowanie/obojętność
- przyjazność/wrogość
- zadaniowość/relacyjność
- empatia/obcość
- częstość i spontaniczność kontaktów
- poczucie zadowolenia z kontaktów interpersonalnych w pracy
- problemy interpersonalne w pracy

Dziękuję Państwu za uwagę !

